

LEDDSYKDOM HOS HUND

Hvordan kan jeg som eier hjelpe min hund med artrose?

Hofteledds dysplasi (HD) er en relativt vanlig leddlidelse hos hund, som det også er forbundet mange myter og meninger med. HD er forårsaket av løshet i hofteleddet. Denne løsheten gir unormal belastning og slitasje i leddet med artritt, forkalkninger og smerte som resultat. I dag er det mye vi vet om HD, men det er også mye vi mistenker eller slett ikke vet om denne vanlige årsaken til halthet og stivhet i bakparten hos hund. I denne artikkelen skal vi forklare litt rundt temaet, og forhåpentligvis klargjøre litt for deg som har hund med HD.

**AV: ELIN KRISTIANSEN,
HØNEFOSS DYREHOSPITAL**

HVA ER ARTROSE?

Når brusken i et ledd ødelegges og vi i tillegg får forandringer i beinvevet som ligger inn mot leddet, kaller vi det artrose. På røntgen kan vi se beinpåleiringer (forkalkninger) som legger seg rundt leddet og at leddspalten kan bli smalere. Artrose kan vi få i ett eller flere ledd. Smerte, stivhet eller halthet er de mest fremtredende symptomene.

Artrose kan ikke kureres, men det er mye vi kan gjøre for å lindre symptomene. Hensikten med denne artikkelen er å sammenfatte litt om hva DU kan gjøre for å bedre hverdagen til din hund med artrose. Vi har samlet litt om hva vi anvender til behandling av denne vanlige lidelsen hos hund, slik at du også bedre kan bli med å bestemme hva som vil fungere best for deg og din hund. Det kan dreie seg om både betennelsesdempende og smertestillende medikamenter, kirurgi, kosttilskudd og behandling som akupunktur, fysioterapi og massasje.

Spondylose i ryggen hos en Irsk Setter

HVILKE LEDDLIDELSER SNAKKER VI OM?

Artrose kan ha mange årsaker, - de kan kom-

me som en følge av en arvelig leddlidelse eller fra en tidligere skade. Hos hund ser vi ofte i artrose i forbindelse med:

- Hofteledds dysplasi (HD)
- Albueledds dysplasi (AD)
- OCD Skulder, Hase, Kne
- Patella-luksasjon
- Spondylose rygg
- Som følge av ligamentskader (for eksempel korsbåndsskader, sidebåndsskader)

VEKTKONTROLL

Vektkontroll er det første man må tenke på dersom man har en hund med artrose. Alle medikamentelle og kirurgiske behandlinger vil ha bedre effekt dersom hunden har riktig vekt. En hund som har vondt i leddene sine, vil også bevege seg mindre og ha økt risiko for å bli overvektig. Derfor, som eier er slanking og hjelpe hunden å holde ideelvekta det viktigste du kan gjøre for hunden din, - uansett leddproblem eller ikke. Mange dyreklinikker har et eget vektkontroll-program som hjelper deg med dette.

AKTIVITET - TRENING

Aktiviteter som gir god bevegelse og bygger muskelmasse uten for mye belastning på leddene er det beste. Svømming (evt. vanttredemøller), turer i bånd i skog og mark på mykt underlag er fine aktiviteter som ikke gir mye belastning. Det er viktig med regelmessig aktivitet. Studier hos mennesker har vist at regelmessig trening gir tilsvarende effekt som medikamentell behandling med smertestillende medisiner. Unngå aktiviteter som gir ensidig eller stor belastning av leddene, som hopping, trekk eller brå vridninger. Daglig aktivitet er viktig; lange turer kun i helgene er ikke bra dersom hunden er støl resten av

uka og nesten ikke kan bevege seg utenfor sofaen.... Oppvarming og uttøying etter aktivitet er gunstig.

VARME OG MYKE LIGGEPLASSER

Mange mennesker med artrose synes at symptomene er verre i kaldt og fuktig vær. Slik kan det også være for hunden din. Sørg for å holde hunden din varm, - enten dere er ute på tur eller kommet hjem. Ha et godt varmt dekken i bilen slik at hunden ikke sitter og blir kald i bilen på vei hjem igjen etter tur.

Ta også hensyn til liggeplassen til hunden. En god varm seng som gir god støtte til leddene kan hjelpe mange hunder med artritt.

Spesielle ortopediske senger finnes som distribuerer vekta likt og redusere trykket på ledd. De er også lettere for hunden og komme inn og ut av. Plasser liggeplassen i en del av huset som er lun og ikke utsatt for trekk.

MASSASJE/FYSIOTERAPI

Dyrlegen eller en hundefysioterapeut kan vise deg hvordan du kan gi massasje som hjelp for stive muskler og sørge for god bevegelse i leddene. I perioder kan det også være bra å

gå til en hundemassør/fysioterapeut som kan jobbe dypere i muskulaturen og evt. anvende stimulering med TENS eller laser. Husk på at hunden kan ha smerter i muskulaturen, så begynn forsiktig og bygg opp et tillitsforhold. Start bare med å stryke området og jobb deg opp til å forsiktig kna musklene rundt leddet med fingertuppene med en sirkulær bevegelse. Glem heller ikke ryggen, - halthet og skjev belastning kan raskt forplante seg og gi øm muskulatur i ryggen. Varmepakninger over området kan også hjelpe.

GJØR DAGLIGE AKTIVITETER LETTERE

Å gå opp og ned trapper kan ofte være vanskelig for artrosepasienter. Mange bygger eller kjøper ramper som kan legges på trapper som gjør det lettere for hunden å komme ut for å gjøre sitt fornødne eller komme inn i bilen. Sørg også for underlag hjemme som er stødig for hunden å gå på, - slik at den ikke sklir unødig for eksempel på en glatt parkett.

AKUPUNKTUR - GULLIMPLANTASJON

Akupunktur er en behandlingsform som er blitt vanligere de senere årene ved behandling av ledd- og skjelett sykdommer. Akupunktur virker smertestillende og betennelsesdempende, samt hjelper kroppen å bli kvitt avfallstoffer gjennom å øke blodsirkulasjonen i muskulaturen rundt ømme ledd. Akupunktur bedrer bevegeligheten og det generelle energinivået, og hjelper hunden til et mer aktivt liv slik at den både kan ta av vekt og bygge muskulatur.

Gullimplantasjon er en form for akupunktur der vi legger inn små gullstykker på akupunkturpunkter. Disse gir en kontinuerlig stimulering av punktene samtidig som gullet i seg selv har en gunstig innvirkning på leddet. Mange hunder responderer meget bra på behandlingen som er helt uten bivirkninger. Hunder med leddproblemer utvikler desuten ofte Triggerpunkter eller muskelknuter i muskulaturen. Disse medvirker til smerte og halthet og kan være vanskelig å behandle ved konvensjonell behandling. Akupunktur har vist seg effektivt for å løse opp disse muskelknutene.

KIRURGI

Ved noen leddlidelser er det aktuelt å gå inn i leddet kirurgisk. Dette kan være for å fjerne løse bruskbiter, reparere på leddbånd eller ved HD å korrigere på leddfunksjonen. For hunder med HD kan det også være aktuelt å sette inn en kunstig hofteprotese, men det er sjelden dette er nødvendig her i Norge.

Mange leddproblemer opereres vi nå artroskopisk, dvs. vha kikkhullskirurgi. Dette gjelder særlig kirurgi for å fjerne løse bruskbiter i leddene. Andre opereres på konvensjonell metode, for eksempel patellaluksasjon og korsbåndskader. Felles for de fleste leddlidelser er at utviklingen av artroser vil fortsette også etter kirurgi. Selv om kirurgi er utført, er det derfor fortsatt viktig å ta hensyn til de tingene vi har nevnt i denne folderen, det være seg vektkontroll, aktivitetsregulering eller

bruk av støtteterapi som akupunktur, massasje, kosttilskudd eller andre smertestillende medisiner.

KOSTTILSKUDD OG MEDISINER

Det er etter hvert blitt mange kosttilskudd og medisiner tilgjengelig for behandling av leddlidelser hos hund. Dette er en oversikt over noen av de som er mest vanlig brukt. Her vil veterinæren din kunne veilede i forhold til hva som er mest aktuelt for nettopp din hund. De fleste kosttilskudd er ufarlige og uten bivirkninger, mens ved bruk av NSAIDS (Non Steroidal Antiinflammatory Drugs) skal man være oppmerksom på at de fleste av disse

skilles i hovedsak ut gjennom nyrene. Det er derfor viktig å monitorere de indre organers funksjon vha regelmessig blodprøver dersom disse brukes kontinuerlig. Innenfor denne gruppen av medisiner er det imidlertid flere typer, slik at man har mulighet til å tilpasse slik at din hund får den medisinen den tåler best.

Glukosamin og Chondroitin: Gir bruskdannende celler de byggesteiner de behøver for å lage ny brusk og reparere skadet brusk. De er ikke smertestillere, men jobber med å reparere brusken. Det tar minst 6 uker før disse produktene begynner å virke, og de fleste hunder bør få disse resten av livet for å hindre videre brusknedbrytning. Man har sett gode resultater ved behandling av både mennesker og dyr med disse.

Pentosan Polysulfat (Carthrophen): Virker betennelsesdempende og motvirker nedbrytning av brusk, beskytter brusken ved å fremme brusk og leddvæskeproduksjon, samt øker blodforsyningen til ledd. Dette gis som ukentlige injeksjoner i 4 uker, deretter hver 3-6 måned.

Omega-3 Fettsyrer: Disse er mye i bruk i veterinærmedisin ved behandling av atopi (allergi). Siden de virker betennelsesdempende har de også gunstig effekt ved osteoartritt. Disse kan gis som tilskudd (flytende, kapsler) eller tilsatt i fôr (Hills J/D).

NSAIDS - Antiinflammatoriske medisiner (for eksempel Rimadyl, Metacam, Zubrin, Quadrisol): Dette er effektive smertestillere og betennelsesdempende medisiner utviklet til hund. De er reseptpliktige og pga potensielle bivirkninger må man holde seg innen foreskrevet dosering. Periodisk oppfølging med blodprøver for å sjekke lever- og nyrefunksjon er å anbefale ved langtidsbruk.